

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ПДМУ,
в.о. ректора, професор

В.М. Ждан

2021 р.

**ПРОГРАМА
ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ (СПІВБЕСІДИ)
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ**
для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної
середньої освіти

УКРАЇНСЬКА МОВА

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо,ьо</i> . Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>ни</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови	Розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> . Наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм. Розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми	Пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні. Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів; пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова	Відділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні
4. Морфологія 4.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання	Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні,

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах)	послугуючись їхніми виражальними можливостям
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників	Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; відмінювати прикметники; відрізнати правильні форми прикметників від помилкових
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат	Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізнати правильні форми числівників від помилкових; добирати потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників	Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізнати правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні, правильно утворювати й писати неозначені й заперечні займенники
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i> , <i>-то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но</i> , <i>-то</i> . Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий	Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати часи й способи дієслів; використовувати один час і спосіб у значенні іншого; відрізнати правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів. Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізнати їх від дієприслівників), визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль; відрізнати правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні. Розпізнавати дієприслівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнати правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	зворот	дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	Розпізнавати прислівники, визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми прислівників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток	Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні. Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні. Розпізнавати частки; правильно писати частки
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	Розпізнавати вигуки й правильно їх писати
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення.	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення	Розрізняти словосполучення речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком	Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
		прості речення
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці
5.2.3. Односкладні речення	Грамматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)	Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляти розділові знаки, будувати схему такого речення
5.2.5.1. Складносурядне речення	Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні	Розпізнавати складносурядні речення, визначати сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види	Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, відображати її в схемі складнопідрядного

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них	речення; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції	Розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти	Уважно читати, усвідомлювані й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінювати прочитане. Аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів. Будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. Уміти формулювати,

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	різних стилів, типів, жанрів мовлення	добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. Знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки» Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль...» Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богу славку». Балада «Ой летіла стріла»	<i>аналізує</i> літературний твір чи його уривок; <i>розрізняє</i> види й жанри усної творчості; <i>розрізняє й називає</i> різновиди календарно-обрядових пісень; <i>аналізує</i> зміст, образи, настрої суспільно-побутових і родинно-побутових пісень; <i>визначає</i> провідні мотиви історичних пісень, <i>характеризує</i> образи героїв — історичних осіб; <i>визначає</i> тематику й художні особливості балад і дум, пісень Марусі Чурай; <i>виділяє</i> у фольклорних творах анафори, рефрени, постійні епітети, персоніфікацію, символи, гіперболу, <i>визначає</i> їхню художню роль
2. Давня українська література	«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги) «Слово про похід Ігорів» Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту — звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми	<i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття: <ul style="list-style-type: none"> • художній образ; • прототип; • тема, ідея, мотив художнього твору; • проблематика та конфлікт у художньому творі; • композиція художнього твору: сюжет, позасюжетні елементи; <i>знає</i> та <i>вміє</i> визначати в літературному творі тропи: <ul style="list-style-type: none"> • епітет, • порівняння,

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
		<ul style="list-style-type: none"> • метафору, • алегорію, • гіперболу
3. Література кінця XVIII-початку XX ст.	<p>Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка» Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон (У всякого своя доля...)», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт» Пантелеймон Куліш. «Чорна рада» Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я» Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини) Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля» Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей»</p>	<p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сентименталізм, романтизм, реалізм, їхні ознаки; • епос та його жанри (новела, оповідання, повість, роман, різновиди повісті та роману); • лірика, її тематичні різновиди та жанри (сонет, гімн, послання, поема); • драма та її жанри (комедія, трагедія, трагікомедія, власне драма, драма-феєрія); • види комічного: гумор, іронія, сатира, сарказм, гротеск, бурлеск, травестія
4. Література XX ст.	<p>Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo» Василь Стефаник «Камінний хрест» Ольга Кобилянська. «Valse melancholique» Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня» Микола Вороний. «Блакитна Панна» Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле skutий!..» Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О, панно Інно...» Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...» Микола Хвильовий. «Я (Романтика)» Володимир Сосюра. «Любіть Україну!» Валер'ян Підмогильний. «Місто» Юрій Яновський. «Майстер корабля» Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом» Микола Куліш. «Мина Мазайло» Богдан-Ігор Антонич. «Різдво» Олександр Довженко. «Зачарована Десна» Андрій Малишко. «Пісня про рушник»</p>	<p><i>визначає</i> місце й роль митця в літературному процесі; <i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • український модернізм і його особливості; • модерністські напрями й течії: імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм; <p><i>знає</i> основні теоретико-літературні поняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поетичний синтаксис . (інверсія, тавтологія, антитеза, анафора, паралелізм); • риторичні звертання й запитання; • алітерація, асонанс; • різновиди роману (роман у новелах, роман у віршах); • кіноповість; • усмішка; <p><i>уміє</i> пояснювати поняття «розстріляне відродження»</p>

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
	<p>Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти - людина...», «Задивляюся у твої зіниці...», «Лебеді материнства» Василь Голобородько. «Наша мова» Олесь Гончар. «Модри Камень» Григір Тютюнник. «Три зозулі з поклоном» Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...» Іван Драч. «Балада про соняшник» Дмитро Павличко. «Два кольори» Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай»</p>	
<p>5. Твори українських письменників - емігрантів</p>	<p>Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Уривок з поеми»</p>	<p>орієнтується у творчості українських письменників-емігрантів; знає особливості пригодницького роману</p>
<p>6. Сучасний літературний процес</p>	<p>Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище</p>	<p>орієнтується в основних тенденціях розвитку сучасної літератури; визначає найхарактерніші ознаки постмодернізму</p>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Авраменко О. Українська література: мініконспекти для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання/Олександр Авраменко, Зара Тищенко. – К.: Грамота, 2020. – 176с.

Авраменко О. Українська мова та література: Власне висловлення: посібник для підготовки до ЗНО/Олександр Авраменко, Юлія Гарюнова, Інна Літвінова. – К.: Грамота, 2020. – 72 с.

Авраменко О. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: I ч. /Олександр Авраменко, Марія Блажко. – К.: Грамота, 2020. – 496 с.

Авраменко О. Українська мова та література: Збірник завдань у тестовій формі: II ч. /Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2020. – 144 с.

Авраменко О. Українська мова: Довідник. Завдання в тестовій формі. Для технічних спеціальностей: I ч. /Олександр Авраменко, Марія Блажко. – К.: Грамота, 2020. – 336 с.

Авраменко О. Українська мова: Збірник завдань у тестовій формі. Для технічних спеціальностей: II ч / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2020. – 96 с.

Дем'яненко Г. Українська література. Візуалізований посібник/Ганна Дем'яненко. – Х.: Видавнича група «ОСНОВА», 2020. – 136 с.

Хворостяний І.Г. Українська мова: лайфхаки/ І.Г. Хворостяний. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 288с.

Український центр оцінювання якості освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://testportal.gov.ua/testy-mynulyh-rokiv/>. – Тести минулих років.

Програма затверджена на засіданні приймальної комісії Полтавського державного медичного університету, протокол № 1 від 5 травня 2021 року.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ 2021 РОКУ

Зміст роботи визначено Програмою зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

Загальна кількість завдань роботи – 67.

На виконання роботи відведено 210 хвилин.

Робота має чотири частини.

Частина 1 «Українська література» містить 24 завдання різних форм.

Частина 2 «Українська мова» містить 39 завдань різних форм.

Частина 3 «Українська мова» «Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю» містить 3 завдання відкритої форми.

Частина 4 «Українська мова» «Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю» містить одне завдання відкритої форми.

Екзаменаційна робота з української мови і літератури містить завдання чотирьох форм:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1–20, 25–52, 58–63). Завдання має основу та чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо абітурієнт/ка вибрав/ла й позначив/ла відповідь у бланку відповідей.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (21–24, 53–57). Завдання має основу та два стовпчики інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважають виконаним, якщо абітурієнт/ка зробив/ла позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д) у таблиці бланка відповідей.

3. Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю (64–66). Завдання має основу та передбачає надання короткої письмової відповіді в бланку відповідей за змістом тексту для читання, наведеним в екзаменаційній роботі.

4. Завдання відкритої форми з письмовою розгорнутою відповіддю (67). Завдання має основу та передбачає надання розгорнутої письмової відповіді в бланку відповідей.

Схеми нарахування балів за виконання завдань екзаменаційної роботи з української мови:

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

2. Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») оцінюють в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал – за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку та/або колонці; 0 балів за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.

3. Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю оцінюють у 0, 1 або 2 бали:

0 балів – відповіді не надано;

1 бал – надано неповну, часткову відповідь;

2 бали – надано повну, вичерпну відповідь.

4. Завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють від 0 до 20 балів за критеріями змісту та мовного оформлення:

1. Теза: 0, 1 або 2 бали.

2. Аргументи: 0, 1 або 2 бали.

3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва: 0, 1 або 2 бали.

3б. Приклад, що є випадком із життя чи історичною подією: 0, 1 або 2 бали.

4. Логічність, послідовність: 0, 1 або 2 бали.

5. Висновок: 0, 1 або 2 бали.

6а. Орфографія та пунктуація: 0, 1, 2, 3 або 4 бали.

6б. Лексика, граматики та стилістика: 0, 1, 2, 3 або 4 бали.

Роботу, що не відповідає темі завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю, оцінюють у 0 балів.

Роботу відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю обсягом до 100 слів оцінюють у 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання екзаменаційної роботи з української мови, –116.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАННЯ ВІДКРИТОЇ ФОРМИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ 2021 РОКУ

Екзаменаційна робота містить чотири завдання відкритої форми – три завдання з короткою письмовою відповіддю та одне завдання з розгорнутою письмовою відповіддю.

Зміст завдань відкритої форми з короткою письмовою відповіддю оцінюють за змістовим виявом і композиційним оформленням, як наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Змістовий вияв і композиційне оформлення відповіді	Бали
Надано повну, вичерпну відповідь, що охоплює всі складники умови завдання й оформлена мовно вправно.	2
Надано неповну, часткову відповідь, що не охоплює всіх складників умови завдання. АБО Відповідь є суперечливою. АБО Надано зайву інформацію, що не стосується суті завдання. АБО Мовне оформлення відповіді унеможлиблює точне розуміння позиції абітурієнта/ки.	1
Відповіді не надано. АБО Відповідь недоречна. АБО Відповідь суперечить текстовому матеріалу. АБО Відповідь написано нерозбірливо, що унеможлиблює прочитання її екзаменатором.	0

Обсяг короткої письмової відповіді визначено умовою кожного завдання.

Зміст завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють за шістьма критеріями (1, 2, 3а, 3б, 4 та 5), як наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Критерій	Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію	Бали
1. Теза	Абітурієнт вправно формулює тезу.	2
	Абітурієнт не формулює тези вправно.	1
	Абітурієнт не формулює тези або формулює тезу, яка не відповідає запропонованій темі.	0
2. Аргументи	Абітурієнт наводить принаймні два доречні й переконливі аргументи.	2
	Абітурієнт наводить принаймні один доречний аргумент. Аргументи дублюють один одного, у другому аргументі	1

	перефразовано зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези.	
	Абітурієнт не наводить жодного аргументу або наведені аргументи не є доречними.	0
3а. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва	Один з аргументів підкріплено принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи іншого виду мистецтва.	2
	Немає мотивації наведення прикладу. Приклад не конкретизований через художній образ. У прикладі є фактичні помилки.	1
	Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає або він не є доречним.	0
3б. Приклад, що є випадком із життя або історичною подією	Абітурієнт наводить принаймні один доречний приклад із власного життя або подію з історії чи суспільно-політичного життя, що є конкретною, локалізованою в часі та просторі.	2
	Немає мотивації наведення такого прикладу; він не конкретизований; у ньому є фактичні помилки.	1
	Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає, або він не є доречним.	0
4. Логічність, послідовність	Висловлення демонструє зосередженість на запропонованій проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу).	2
	У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки.	1
	Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає.	0
5. Висновок	Висновок відповідає запропонованій темі й органічно пов'язаний із тезою, аргументами й прикладами.	2
	Висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами.	1
	Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у завданні відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами.	0

Мовне оформлення завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю оцінюють за двома критеріями (6а та 6б), як наведено в таблицях 3 і 4.

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали
6а. Орфографія та пунктуація	0–1	4
	2–6	3
	7–11	2
	12–16	1
	17 і більше	0

Таблиця 4

Критерій	Кількість помилок	Бали
6б. Лексика, граматики та стилістика	0–1	4
	2–4	3
	5–7	2
	8–10	1
	11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи 2 (дві) негрубі помилки рахують як 1 (одну) грубу.

До негрубих зараховують такі помилки:

- у написання великої літери в складних власних назвах;
  - у випадках написання разом й окремо прислівників, утворених від іменників з прийменниками;
  - у випадках нерозрізнення *не/ні* (*не хто інший / ніхто інший ...*);
  - у випадках, коли замість одного розділового знака поставлено інший;
  - у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.
- Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилки не додають і не зараховують як 1 (одну) грубу.

Систематичне порушення норм милозвучності (3 (три) і більше випадків порушення на одне з правил: *у-в, і-й-та*) рахують як 1 (одну) орфографічну помилку.

Роботу, що не відповідає темі завдання відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю, оцінюють у 0 балів.

Роботу відкритої форми з розгорнутою письмовою відповіддю обсягом до 100 слів оцінюють у 0 балів.

Критерії оцінки затверджені на засіданні приймальної комісії Полтавського державного медичного університету (протокол № 1 від 05.05, 2021 року).

Голова приймальної комісії,
в.о. ректора, професор

В.М. Ждан

Відповідальний секретар, доцент

Г.М. Баля